

Az ÚMVP Irányító Hatóságának 11/2009. (III. 6.) közleménye az agrár-környezetgazdálkodási támogatáshoz kapcsolódó egyes kérdésekről

Jelenleg is folyik az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló FVM rendelet tervezet előkészítése. A szakmai és társadalmi szervezetekkel történő egyeztetés során felmerült, hogy több, a korábbi agrár-környezetgazdálkodási támogatás során nem, vagy másképp alkalmazott fogalom, előírás tisztázásra szorul, illetve ismertetni kell azt is, hogy a végrehajtás felgyorsítása érdekében milyen új eljárások bevezetése vált szükségessé. A rendelet-tervezetben foglaltak könnyebb és egységes értelmezhetősége érdekében az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága ezúton tájékoztatja a gazdálkodókat az agrár-környezetgazdálkodási támogatáshoz kapcsolódó egyes kérdésekről. Felhívjuk a figyelmet, hogy jelen intézkedés esetén a támogatás olyan agrár-környezetgazdálkodási előírások ellentételezéséül szolgál, melyek túlmutatnak a hatályos jogszabályok által előírt szabályokon, melyeket minden gazdálkodónak be kell tartania. Kérjük, hogy a támogatást igénybe venni szándékozók a rendelet megjelenésekor tájékozódjanak ezen önkéntes kötelezettségvállalásokon alapuló támogatás igénybevételének részletes feltételeiről, elkerülve ezáltal az esetleges félreértéseket.

1. Támogatási összegek

Az egyes célprogramok támogatási összegei részletesen kidolgozott, többek közt a Központi Statisztikai Hivatal és az Agrárgazdasági Kutatóintézet több évre vonatkozó statisztikai adataival alátámasztott költségszámításokon alapulnak, mely számítások az elmaradt jövedelmek és felmerülő többletköltségek alapján, a célprogramok előírásainak függvényében kerültek meghatározásra. A támogatási összegeket és az azokat megalapozó számítási metodikát az Európai Unió Bizottsága által is elfogadásra kerültek az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében, így azok megváltoztatása csak programmódosítással lehetséges.

2. Tábla és parcella fogalma

A korábbi agrár-környezetgazdálkodási támogatás során a támogatás alapegysége a mezőgazdasági parcella volt, mely azt az összefüggő mezőgazdasági földterületet jelentette, ahol egy gazdálkodó egyetlen növényfajt (vagy növényfajtat) termesztett. Az uniós jogszabályok módosulása során azonban megváltozott a mezőgazdasági parcella fogalma, így jelenleg azt az összefüggő földterületet jelenti, amelyen egy növénycsoportot termeszt egy földhasználó. A növénycsoport alatt olyan növényfajok együttesét kell érteni, melyekre jogcímek vonatkozásában ugyanazon támogatási összeg jár. Így például adott esetben a búza és a kukorica is egy növénycsoportba tartozik. A fogalmi változások érdekében vezettük be a gazdálkodásban ismert tábla fogalmát a fogalmak közé, mely a korábbi mezőgazdasági parcellát takarja, vagyis a *tábla* az a mezőgazdasági parcellán belüli, azonos hasznosítású összefüggő földterület, amelyen egy növényfajt termeszt egy földhasználó, beleértve pl.: a takarmánykeverékeket és a vegyesgyümölcsösöket, stb. is. Fontos hangsúlyozni, hogy a kifizetési kérelmekben továbbra is táblánként (korábban parcellánként) történik a támogatások igénylése, így a gazdálkodók számára jelentős változást nem okoz az uniós fogalomváltozás.

3. Területazonosítás

A támogatásba bevinni kívánt területek Egységes Országos Vetületi Rendszerben megadott koordinátákkal (EOV koordináták) történő beazonosítása a területek elhelyezkedésének pontos meg-

határozása miatt szükséges, megelőzve ezzel a korábbi gyakorlatból származó területeltéréseket és az ebből fakadó szankciókat. A mérés a gazdák érdekeit is szolgálja, azáltal, hogy a támogatási, illetve kifizetési kérelmekben a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal területi ellenőrei által végzett mérések módszereivel megegyező módon végzett mérésből származó, a valóságnak megfelelő területadatok fognak szerepelni. A mérést nem táblánként, hanem az egy célprogramba bevitt és egy egységként meghatározott, összefüggő, egy fizikai blokkon belüli földterületenként, azaz *kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként* kell elvégezni. A mérést a jóváhagyó, illetve részben jóváhagyó határozattal rendelkező ügyfeleknek kell elvégez(tet)ni, egy alkalommal a program kezdetekor. A mérés költsége ellentételezésre kerül melynek mértéke minden támogatásra jogosult esetében 20 eurónak, továbbá a jóváhagyott területek után hektáronként 2 eurónak megfelelő forintösszeg.

4. Kötelezettségek átadása

A korábbi évek tapasztalatai alapján a végrehajtást nagyon megnehezítette a kötelezettségek átadásának viszonylagos szabályozatlansága. A könnyebb végrehajtás érdekében a kötelezettségátadást annyiban korlátoztuk, hogy csak az egy célprogramba bevitt terület egészét lehet átadni és csak egy gazdálkodónak, továbbá, hogy az egy adott területhez kapcsolódó kötelezettség csak egyszer adható át a program ideje alatt. A visszaélések elkerülése miatt, valamint azt elősegítve, hogy a gazdálkodók kellő megfontolás után igényeljék a támogatást, kötelezettségátadásra a támogatási időszak első gazdálkodási évében nincs lehetőség. Természetesen ez alól kivételt képeznek a vis maiornak minősülő esetek, illetve az az eset, amikor a földterület használója gazdaságátadási támogatás keretében változik meg. A kötelezettségátadási kérelmet azonban ezekben az esetekben is be kell nyújtani.

5. Tápanyag-gazdálkodási és földhasználati terv

A tervkészítés előírásának célja, hogy az agrár-környezetgazdálkodási célprogramokban résztvevő gazdálkodók előre gondolkozva alakítsák gazdálkodásukat, elősegítve ezzel azt, hogy ne a kötelezettségvállalási időszak végén szembesüljenek azzal, hogy például a célprogramokban vállalt vetésszerkezetre vonatkozó előírást nem tudják betartani. Természetesen figyelembe kell venni a változó körülményeket, ezért a földhasználati terv esetében lehetőség lesz az előre megírt tervektől való eltérésre. A tápanyag-gazdálkodási terv esetében fontos kihangsúlyozni, hogy annak betartása/végrehajtása során szankció csak akkor kerül alkalmazásra, ha a tervben foglaltaknál több hatóanyag került kijuttatásra.

6. Vetésszerkezetre vonatkozó előírások

Fontos kihangsúlyozni, hogy a szántóföldi célprogramok esetében meghatározott vetésszerkezeti előírások a kötelezettségvállalás teljes időszakára vonatkoznak és csak a célprogramba bevitt területre. Az előírásokat tehát nem a gazdaság teljes területére vonatkozóan kell betartani, hanem csak a kötelezettségvállalással érintett területekre. Javasoljuk, hogy a gazdálkodó csak akkora területen igényeljen agrár-környezetgazdálkodási támogatást, amely területen 5 évre vonatkozóan tudja vállalni a kötelezettségeket.

7. Állatállomány növelése

A gyepgazdálkodási célprogramok kialakításakor célunk volt, hogy az állattartást támogassuk, így a legeltetéssel történő gyepgazdálkodáshoz kapcsolódó támogatási összegek is magasabbak a kaszálással történő hasznosításhoz képest. Szintén az állattartás támogatása érdekében került

meghatározásra, hogy a gazdálkodók már meglévő, a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállománnyal rendelkezve lépjenek be a célprogramba, valamint az, hogy a gazdálkodókat megfelelő ellentételezéssel az állatállomány növelésére ösztönözzük. Jelenleg csak az extenzív gyepgazdálkodási célprogramnál került előírásra, hogy a célprogram 3. évére az állatállománynak el kell érnie a 0,3 ÁE/ha sűrűséget a célprogramba bevitt területre vonatkozóan. Azoknak a gazdálkodóknak, akik már a célprogram megkezdésekor rendelkeztek ekkora állatállománnyal, ez az előírás nem jelent tényleges állatállomány-növelési kötelezettséget. Amennyiben a gazdálkodó úgy gondolja a támogatás igénylésekor, hogy ennek az előírásnak nem fog tudni megfelelni, javasoljuk, hogy akkora területtel lépjen be a célprogramba, hogy a meglévő állatállományával már a célprogram indulásakor elérje a 0,3 ÁE/ha állatsűrűséget.

8. Gyepterületek kétszeri kaszálása

A Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) fenntartására vonatkozó előírások közé tartozik, hogy a mezőgazdasági területeket gyommentes állapotban kell tartani. Ez a gyakorlatban a gyepterületek esetében minimálisan az évenkénti egyszeri kaszálást jelenti. Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedés előírásainak az uniós előírások alapján túl kell mutatniuk többek közt a HMKÁ előírásokon. Ez azt jelenti, hogy a HMKÁ előírásokat nem meghaladó előírásért nem nyújtható támogatás a gazdálkodóknak. Magyarország gyepterületeinek 75-80 %-án a kétszeri kaszálás nem okoz problémát, ahol pedig az időjárási és egyéb körülmények nem engedik ezt meg, vis maior esetként lehet eljárni. Végezetül fontos kihangsúlyozni, hogy az agrár-környezetgazdálkodási támogatások célja a környezetkímélő mezőgazdasági termelés támogatása és nem a területek karbantartásának kompenzációja.

9. Saját állatállomány megléte

A támogatás végrehajtásának, az előírások betartására vonatkozó ellenőrzéseknek fontos feltétele, hogy a jogosultsági feltételként szereplő állatállomány egyértelműen beazonosítható legyen. Ezért írjuk elő, hogy a jogosultsági feltételként szerepeltetett állatállománynak a támogatást igénylő nevén kell szerepelnie. Felhívjuk ezért a gazdálkodók figyelmét, hogy ennek érdekében már most gondoskodjanak arról, hogy az állatok tartójaként a támogatást igénylő szerepeljen a kötelező nyilvántartási rendszerekben (ENAR és TIR). Szintén fontos megemlíteni, hogy a korábbi évektől eltérően az új AKG program keretében csak a legeltethető állatállomány számítható be a gyepgazdálkodási célprogramok esetében rögzített saját állatállományba.

Tájékoztatjuk továbbá a gazdálkodókat, hogy a későbbiekben felmerülő, tisztázandó kérdések körében további közlemények megjelenésére lehet számítani.